

01.03.2022

Opplærings- og innovasjons programmet «HELT INNAFOR OG SAMMEN MED ANDRE»

Evaluering av nettverk som
innovasjon etter gjennomføring
av studiet «kultur, fritid og aktiv
omsorg» (2020 – 2022)

Nordland
FYLKESKOMMUNE

[Tove Pedersen Bergkvist](#)

NASJONAL KOMPETANSETJENESTE FOR BARN OG UNGE MED
FUNKSJONSNEDESETTELSE

Innhold

Innledning.....	2
Opplæringen/studiet.....	3
Proessen rundt innovasjonsdelen.....	3
Innholdet i de ulike nettverksmøtene.....	3
Metode.....	4
Spørreskjemaet.....	4
Utvalget.....	5
Resultater.....	5
Resultater fra spørsmål hvor alle respondentene er inkludert.....	5
Resultater fra respondentene som ønsket å delta på nettverksmøtene, men ikke fikk det til.....	9
Resultater fra respondentene deltok i ett eller flere nettverksmøter.....	11
Drøfting og erfaringer.....	13
Utvalg og svarprosent.....	13
Nytte av kunnskapen.....	13
Effektivisering og videreutvikling av kommunenes tjenester.....	13
Endring i måten offentlig og privat sektor i din kommune samarbeider.....	13
Regionvise utdanningssteder.....	14
Nettverk.....	14
Nettverk som innovasjon.....	15
Oppsummering.....	15

Innledning

I 2018 søkte Nordland Fylkeskommune (NFK) Statsforvalteren i Nordland om tilskudd til et opplærings- og innovasjonsprosjekt med tittelen «Helt innafor og sammen med andre». Prosjektet ble tildelt midler, men ble ikke fullfinansiert. Det medførte at ekstern evaluering av prosjektet ble valgt bort. Prosjektet var i et samarbeid mellom NFK og Nasjonal Kompetansetjeneste for barn og unge med funksjonsnedsettelse (NKBUF). Andre samarbeidsparter var KS Nordland, Senter for omsorgsforskning og Frivillighet Norge.

Bakgrunnen for opplærings- og innovasjonsprosjektet var utfordringene kommunene står overfor på flere tjenesteområder. Å fokusere på tilrettelegging for gode oppvekstvilkår for barn og unge er spesielt viktig. Personer med funksjonsnedsettelse har lavere deltakelse i samfunnet og får færre muligheter enn andre til å leve et aktivt og selvstendig liv (Regjeringen 2016).

Målet var å styrke, effektivisere og videreutvikle kommunenes støttekontakttjeneste og tilrettelegging av aktiviteter, fritid og kultur overfor enkeltpersoner gjennom tilbud innenfor oppvekst, kultur, helse og omsorg i Nordland. I dette var det et mål om å øke samhandling mellom offentlig og frivillig sektor for å tilrettelegge og skape økt deltakelse i samfunnet gjennom konkrete virkemidler. Et sentralt tema i denne sammenheng var å øke kompetansen rundt hvordan kommunene kan løse dette arbeidet gjennom et samarbeid med brukerorganisasjoner og frivillige organisasjoner. Hvordan dette samarbeidet kan gjennomføres må det tilrettelegges for lokalt, og i nært samarbeid med brukerrepresentanter. Opplæringsprogrammet ble gjennomført over 3 år regionalt i Helgeland, Lofoten, Salten og Vesterålen. Deltakerne var representanter og ansatte fra brukerorganisasjoner, frivillig sektor og offentlig sektor.

Gjennom å velge en desentralisert struktur ble reisetid, reisekostnader og eventuelt nødvendige overnattingsutgifter som kommunene må dekke for sine redusert.

Opplæringen og innovasjonen skal gi økt forståelse om samspillet mellom kultur- og fritidsaktiviteter og helse og trivsel (Sosial- og helsedepartementet 2001, Helse- og omsorgsdepartementet 2006 og 2013).

Hovedmål i opplærings- og innovasjonsprosjektet var å:

- Finne frem til en ny ressursfordeling som gir bedre forutsetninger for et godt samarbeid mellom offentlig- og frivillig sektor rundt å tilrettelegge for deltakelse i selvbestemte kultur- og fritidsaktiviteter.
- Gi opplæring og veiledning i metoder som bidrar til bedre samhandling med frivillige organisasjoner rundt enkeltpersoner som trenger støtte til å delta i selvvalgte kultur- og fritidsaktiviteter.
- Effektivisere og videreutvikle kommunenes tjenester innenfor feltene oppvekst, kultur-, helse- og omsorg gjennom den lovpålagte støttekontakttjenesten.
- Styrke kommunenes ansvar for økt brukermedvirkning i samarbeid med frivillige organisasjoner.

Delmål i opplærings- og innovasjonsprosjektet var å:

- Gjennomføre opplæringsprogrammet regionvis i Nordland: Helgeland, Ofoten, Lofoten, Vesterålen og Salten.
- Bygge på eller utvikle regionale nettverk (fylkeskommunale nettverk – bruke nettverkene i folkehelsearbeidet)

- Veiledning og oppfølging av deltakerne i kommuner og frivillige organisasjoner

Denne rapporten omfatter hovedsakelig evaluering av nettverksdelen i prosjektet. Konkret omfatter det innovasjonsdelen som ble gjennomføring over 2 år etter studiet «Kultur, fritid og aktiv omsorg».

Opplæringen/studiet

Kommunene i Nordland ble tilbudt et 15 studiepoengs kurs innenfor høyere utdanning. Målgruppen for studiet var medarbeidere og innbyggere som arbeidet med oppgaver knyttet til barn, unge og unge voksne med funksjonsnedsettelsers aktivitet, deltakelse og opplevelse av et inkluderende samfunn. Det kan være ansatte som arbeider innenfor oppvekst, kultur, helse og omsorg i kommuner, spesialisthelsetjenesten og frivillig sektor, men også frivillige og representanter fra de kommunale råd for likestilling av funksjonshemmede, brukerorganisasjoner og frivillig sektor.

Studiet fikk tittelen «Kultur, fritid og aktiv omsorg», og fokuserte særlig på brukermedvirkning og samarbeid mellom frivillige organisasjoner. Det ble gitt opplæring og veiledning i metoder som muliggjør bedre samhandling. Samhandlingen skal være rundt enkeltpersoner og grupper som trenger støtte til å delta i selvvalgte fritidsaktiviteter. Studentene fikk på denne måten opplæring og veiledning som de kunne ta i bruk i sin arbeidspraksis.

Studiet var tilknyttet Universitetet i Sørøst-Norge.

Studiet ble gjennomført høsten 2018 og vinteren 2019 i regionene Helgeland, Lofoten, Vesterålen og Salten. 38 studenter gjennomførte studiet.

Proessen rundt innovasjonsdelen

Det skulle gjennomføres to nettverksmøter i hver region per år i to år. I januar 2020 ble invitasjonen sendt ut til nå tidligere studentene (vedlegg).

Første runde var tidfestet til mars 2020, men ble utsatt fordi Covid-19 pandemien medførte at landet stengte ned.

Innholdet i de ulike nettverksmøtene

Innholdet i nettverksmøtene ble til gjennom dialog mellom NKBUF, NFK og deltakerne i nettverksmøtene. Tidligere studenter som meldte interesse for å være med videre i nettverket ble oppfordret til å invitere med seg personer fra egen kommune inn i nettverket for å ha noen lokale «betydningsfulle andre» med felles interessefelt og lokalkjennskap og –kunnskap. Alle omtales videre som deltakere.

På slutten av hvert nettverksmøte ble deltakerne utfordret til å komme med innspill om hva som var viktig for den enkelte til neste nettverksmøte, for på denne måten å få et eieforhold til innholdet på neste møte.

Første nettverksmøte

Møtene ble gjennomført digitalt og regionvis, to møter i juni og ett tidlig i september 2020.

Fra Vesterålen deltok 3 personer, fra Lofoten deltok 5 og fra Salten var det 2 deltakere.

Andre nettverksmøte

Det ble gjennomført et fysisk møte i Bodø, felles for alle nettverkene. Det ble gjennomført i 27. oktober 2020, på et tidspunkt hvor samfunnet var delvis åpent.

Valget om et felles møte for alle tre nettverkene ble drøftet med hvert enkelt nettverk på slutten av først nettverksmøte. Styringsgruppen hadde i forkant en dialog rundt økonomien rundt dette. NFK dekket det meste av kostnadene. Styringsgruppen hadde en formening om at pandemien ville være over. Det var den ikke.

For å gi deltakerne et godt faglig påfyll ble Lars Ueland Kobro, daglig leder/seniorforsker ved Universitetet i Sørøst-Norge /statsviter, invitert med for å snakke om *Samskaping – En Sareptas krukke eller bare en ny kanin i hatten?*

Studentene ble oppfordret til å invitere med seg noen fra egen kommune som de mente ville ha betydning for kommunens jobb videre. Antall deltakere var fire tidligere studenter samt fire som ble invitert med av disse. Sju tidligere studenter var påmeldt, men tre meldte forfall samme morgen.

NFK dekket det meste av utgifter til denne samlingen.

Tredje nettverksmøte

Møtet ble gjennomført digitalt, og var felles for nettverkene. Årsaken til at det ble slått sammen var lav deltakere fra de regionvise nettverkene. Møtene ble delt inn i to deler 17. februar og 16. mars 2021. Det var 5 deltakere på hvert nettverksmøte.

Fjerde nettverksmøte

Det var planlagt et fysisk møte 22. november 2021. Få påmeldinger medførte at det ble gjort om til et digitalt møte for å prøve å nå flere. På grunn av fortsatt få påmeldinger ble det avlyst.

Evaluering av nettverk som innovasjon var tenkt gjennomført som fokusgruppeintervju som en del av fjerde nettverksmøte.

Videre beskrives metodedelen før vi kommer inn på resultater og drøfting.

Metode

Siden fjerde nettverksmøte ble avlyst valgte vi å bruke spørreskjema istedenfor fokusgruppeintervju. Valget om å legge til noen spørsmål som omhandlet mer enn nettverksdelen ble gjort på bakgrunn av det lave antallet som deltok på nettverksmøtene.

Spørreskjemaet

Spørreskjema ble sendt ut via den elektroniske løsningen Easyfact. Lukkede spørsmål med svaralternativer ble valgt for å forsøke å gjøre det lettere for respondentene å svare. De fleste spørsmålene hadde en rubrikk hvor det var mulig å kommentere eller beskrive nærmere.

Etter utsending ble det purret to runder før undesøkelsen ble lukket.

Utvalget

38 respondenter fikk tilsendt spørreskjemaet. Det inkluderer alle som tok utdanningen, også de som ikke ble med videre i nettverket. Dette for å få en bredere evaluering og fange opp erfaringer også fra de som hadde tatt utdannelsen, men valgt å ikke delta i nettverket. 11 svarte, av disse var det 2 som fra start ikke ønsket å delta i nettverket.

Med et så begrenset utvalg (svarprosent på 29 %) kan svarene vanskelig generaliseres, men må sees på som enkeltstående tilbakemeldinger. Resultatene må altså anvendes med varsomhet.

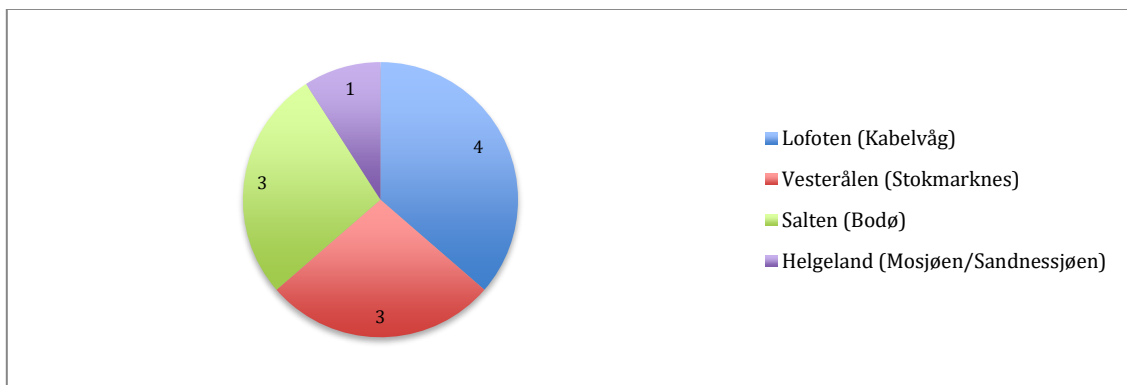
Resultater

I det følgende presenteres det som er av resultater.

Resultater fra spørsmål hvor alle respondentene er inkludert

Hvor tok du studiet?

Totalt antall svar: 11

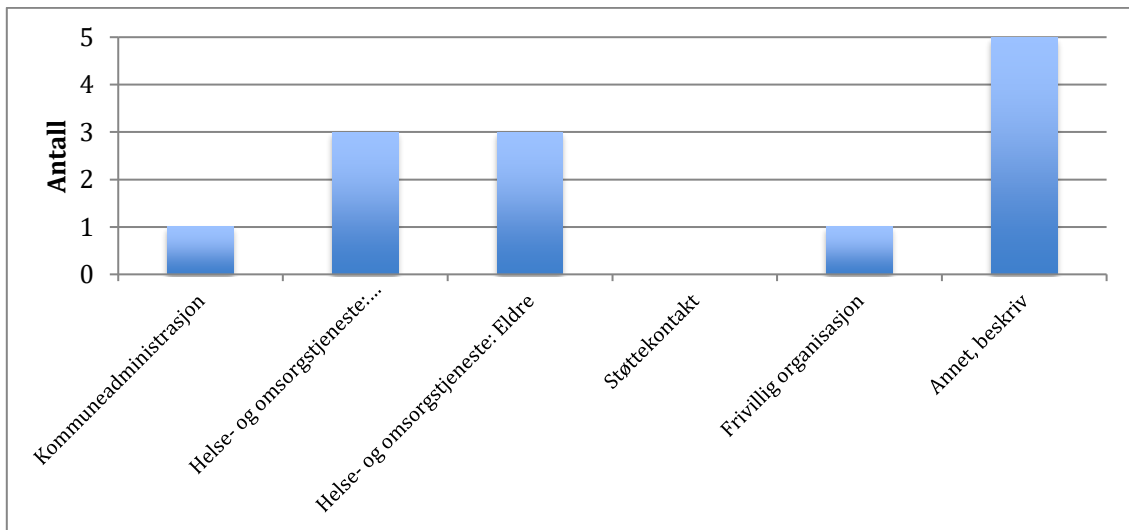
Figur 1

Figur 1 viser at en respondent fra Helgeland besvarte spørreskjemaet, tre fra Salten, tre fra Vesterålen og fire med studiested Lofoten.

Hva jobbet du med ved studiestart?

(Det var mulig å velge flere svaralternativer)

Totalt antall svar: 11

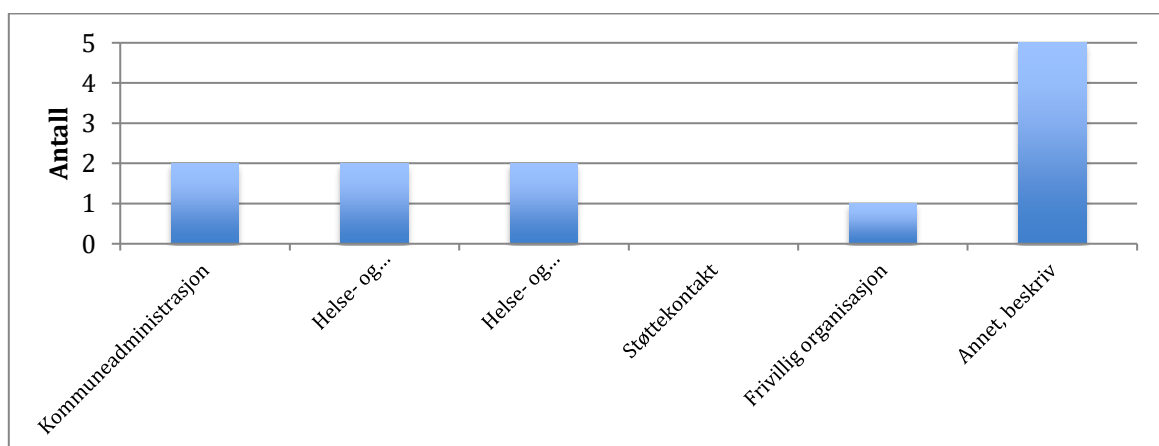
Figur 2

Av figur 2 ser vi at like mange jobbet i helse og omsorg med barn og unge, som med eldre. En jobbet i frivillig organisasjon og en i kommuneadministrasjon. Fem hadde andre yrker og beskriver følgende; To jobber ved Frivilligsentraler, en er student, en i kommunes flyktningetjeneste. En siste beskriver sin jobb som kulturmedarbeider med ansvar for det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge i kommunen

Hva jobber du med nå?

(Det var mulig å velge flere svaralternativer)

Totalt antall svar: 11

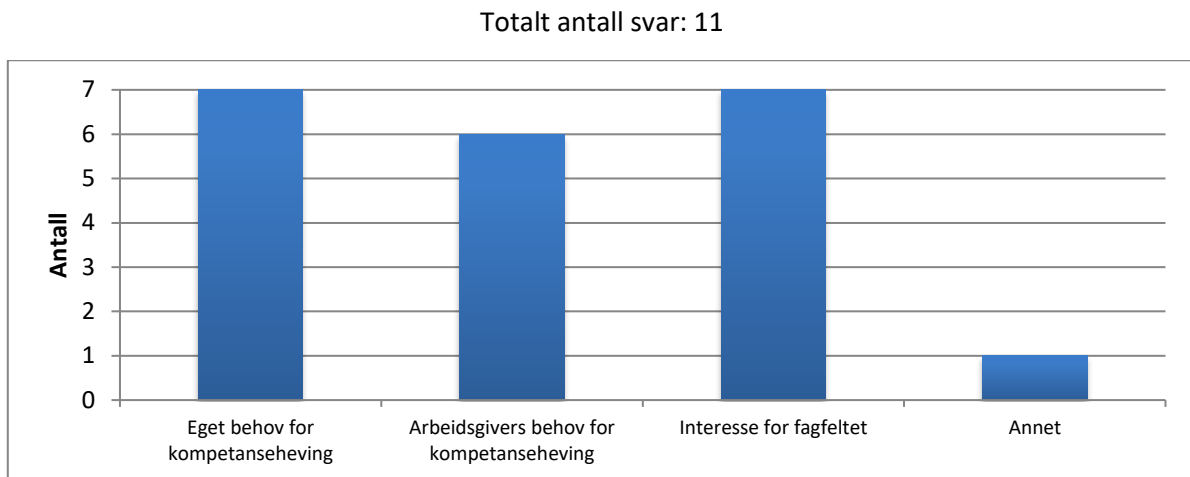
Figur 3

Figur 2 og 3 viser at det er noen endringer i jobb fra studiestart til nå, 3 år etter. Ansatte i kommuneadministrasjon hadde økt fra 1 til 2, mens 4 av 5 som krysset av på «annet» beskriver endringer i jobb; en har en stipendiatstilling, en er ansatt i frivilligsentral, en jobber som brukerstyrt

personlig assistent, en folkehelsekoordinator, en jobber i UH sektoren (i UH-sektoren er FoU, utdanning og formidling fundamentet for innovasjon og samtidig midler for å fremme innovasjon).

Hvorfor startet du på utdannelsen?

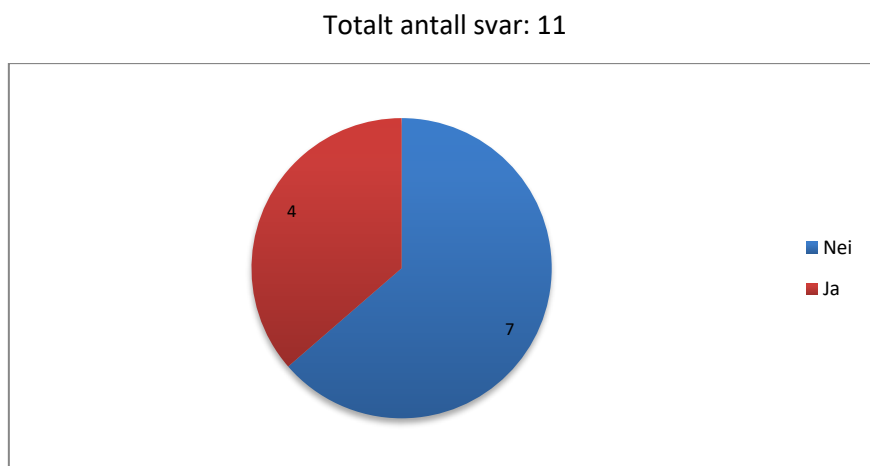
(Det var mulig å velge flere svaralternativer)

Figur 4

Av figur 4 ser vi at bakgrunnen for å starte på utdannelsen fordeler seg mellom eget behov for kompetanseheving, arbeidsgivers behov for kompetanseheving og interesse for fagfeltet.

I etterkant av at du gjennomførte studiet; Opplever du at det har vært endring i måten offentlig og privat sektor i din kommune samarbeider?

Figur 5

Av figur 5 ser vi at 4 av de 11 som har svart på undersøkelsen opplever at det har vært endring i måten offentlig og privat sektor i egen kommune samarbeider, mens 7 av 11 ikke har opplevd det samme.

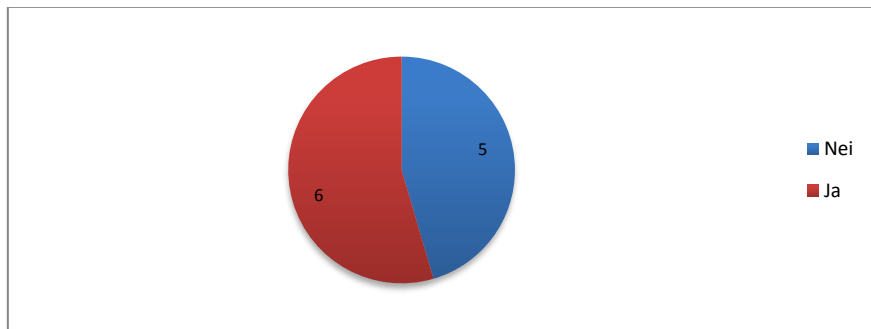
En av respondentene kommenterte at studiet presenterte gode perspektiver for hvordan man kunne jobbe mer systematisk i samarbeid med og mellom offentlig og frivillig sektor i kommunen.

En annen, som jobber utenfor begge sektorene, opplever at det kan være utfordringer ved å samarbeide med det offentlige, og å bli sett som den ressursen de gjerne selv vil være.

En tredje kommenterte at det er gjort noen endringer og individuelle tilpasninger i et introduksjonsprogram.

I etterkant av at du gjennomførte studiet; Opplever du at kommunens tjenester har blitt effektivisert og videreutviklet på noen måte?

Totalt antall svar: 11

Figur 6

Av figur 6 ser vi at 6 av de 11 som har svart, opplever at kommunens tjenester har blitt effektivisert og videreutviklet på noen måte i etterkant av at de gjennomførte studiet, mens 5 av 11 ikke har opplevd det samme. En av kommentarene beskriver at dette kan være vanskelig å måle konkret, men vedkommende opplevde at studiet bidro til et bedre refleksjonsgrunnlag for måten man arbeidet på. En annen beskrev at «effektiviseringen» har vært på en måte som gjør at kommunen ikke lenger har en reell støttekontaktordning, men kun én person ansatt i halv eller hel stilling.

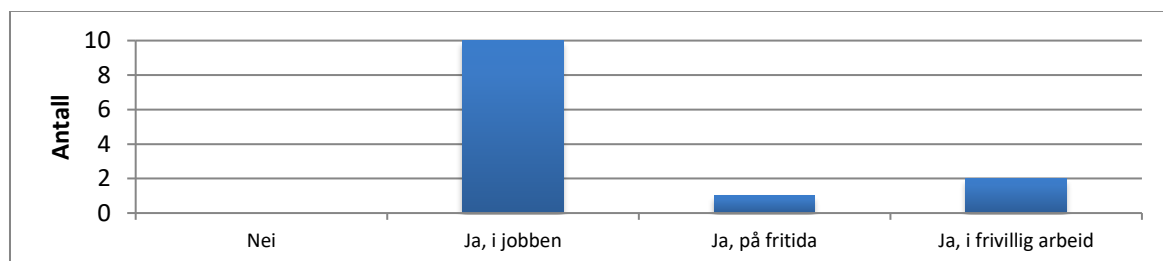
Var din leder orientert om at du tok denne utdanningen?

Svarene viser at langt de fleste (9 av 11) hadde en leder som var orientert om at de tok denne utdanningen.

Har du hatt nytte av noe av kunnskapen du fikk under utdannelsen?

(Det var mulig å velge flere svaralternativer)

Totalt antall svar: 11

Figur 7

På spørsmål om respondentene *har hatt nytte av noe av kunnskapen som de fikk under utdannelsen*, ser vi av figur 7 at ingen har svart *nei*. 10 av 11 svarer *ja, i jobben*, mens 2 av 11 svarer *ja, i frivillig*

arbeid. Bruker kartleggingen ved samarbeid om frivillige i en til en oppdrag, skriver en, mens en annen bruker kunnskap i forbindelse med andre studier.

Har du andre kommentarer?

Av 11 respondenter valgte 4 å knytte en åpen kommentar til sitt svar, alle fire har deltatt i ett eller flere nettverksmøter.

En kommentar er knyttet til utfordringer rundt egen arbeidssituasjon (kommuneøkonomi og tidspress), og at det er lav interesse/vilje for å satse på barn med nedsatt funksjonsevne politisk og administrativt.

En annen kommentar omhandler hva som skal til for at dette nettverket skal fortsette (figur 10), vedkommende framsnakker behovet for en kommunal Frivillighetsstrategi som tydeliggjør hvordan de skal samarbeide med det frivillige.

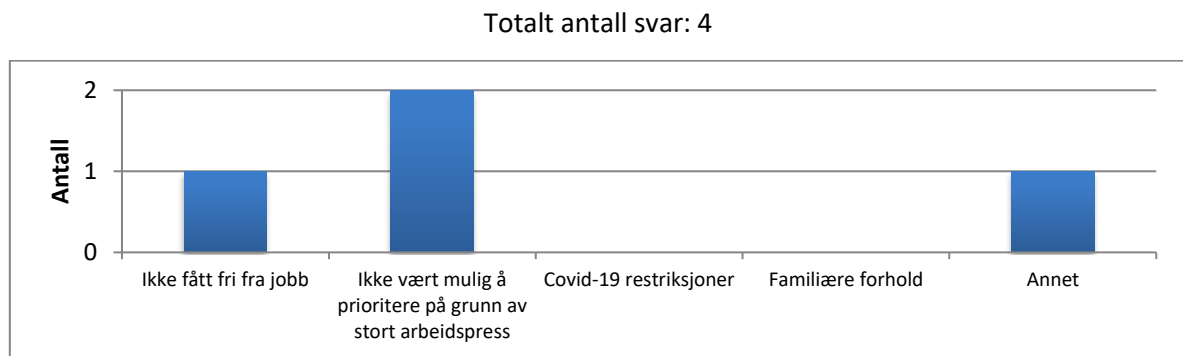
En tredje roser både studiet og arbeidet med nettverket.

Resultater fra respondentene som ønsket å delta på nettverksmøtene, men ikke fikk det til

Dette avsnittet gjelder respondentene som ønsket å delta på nettverksmøtene, men av ulike grunner ikke fikk det til.

Hva er hovedgrunnen(e) til at du ikke har deltatt på nettverksmøtene?

(Det var mulig å velge flere svaralternativer)

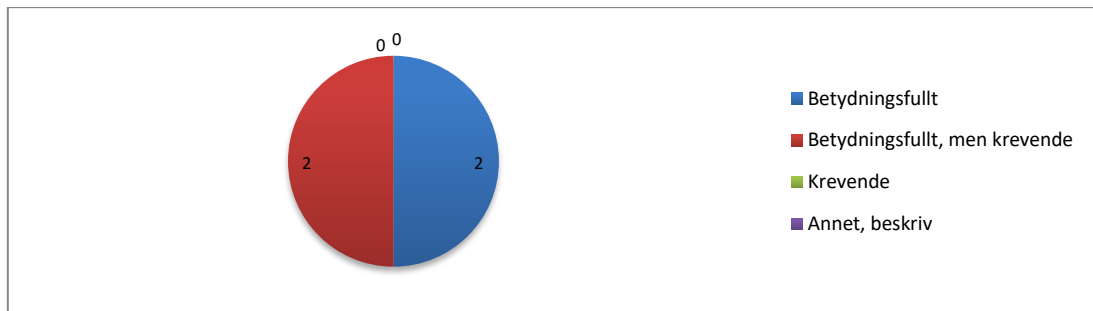

Figur 8

Figur 8 viser at *stort arbeidspress* (2), *ikke fått fri fra jobb* (1) og *jobbskifte* (1) oppgis av respondentene som årsak til at de ikke har deltatt på nettverksmøtene. Ingen av de som har svart på spørreskjemaet har krysset av for alternativet *covid-19-restriksjoner*.

Hva tenker du om nettverk som arbeidsform?

Totalt antall svar: 4

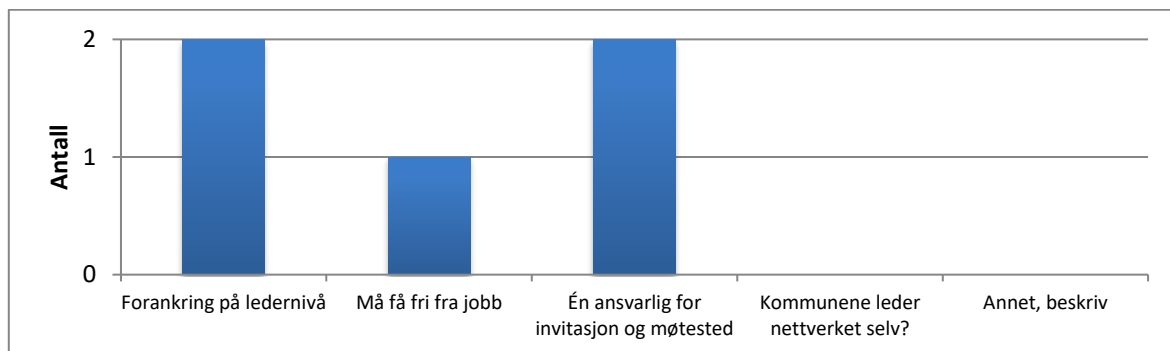
Figur 9

Figur 9 viser at alle 4 som svarte mener nettverk som arbeidsform er *betydningsfullt*, mens halvparten også opplever det som *krevende*.

Hva tenker du skal til for at dette nettverket skal fortsette?

(Det var mulig å velge flere svaralternativer)

Totalt antall svar: 4

Figur 10

Figur 10 viser hva respondentene som ikke deltok i nettverket, men som hadde ønske om det, mener skal til for at nettverket skal fortsette. Halvparten har krysset av på forankring på ledernivå, halvparten har krysset av for at det er behov for en ansvarlig for invitasjon og møtested, en av fire må få fri fra jobb.

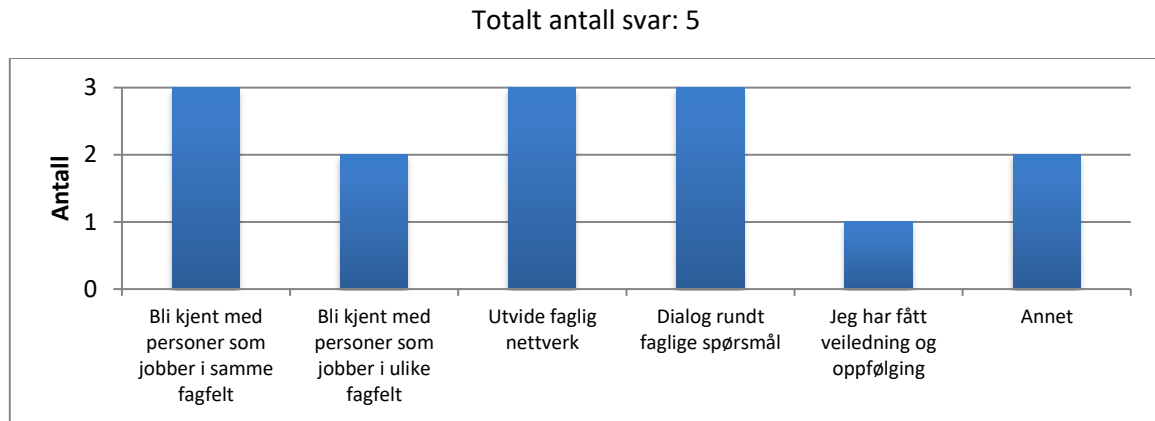
Presentasjonen videre gjelder respondentene som deltok på nettverksmøtene.

Resultater fra respondentene deltok i ett eller flere nettverksmøter

Av respondentene som svarte på spørreskjemaet var det 5 av 11 som deltok på ett eller flere nettverksmøter.

Hvilken betydning har nettverksmøtene hatt for deg som fagperson?

(Det var mulig å velge flere svaralternativer)

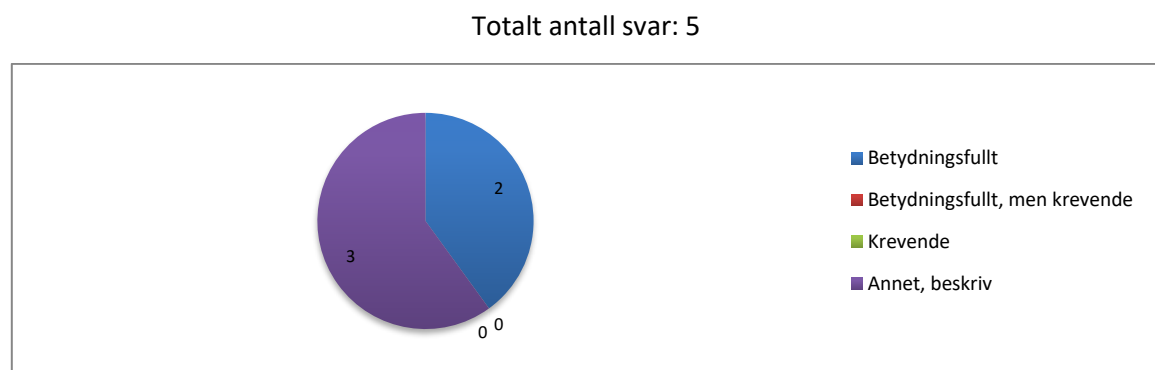
Figur 11

På spørsmålet om *hvilken betydning nettverksmøtene har hatt for deg som fagperson* (figur 11) har 3 av 5 krysset av på flere alternativer, altså at betydning av nettverksmøtene gjaldt på flere områder, som å bli kjent med personer som jobber i samme fagfelt, utvide faglig nettverk, samt dialog rundt faglige spørsmål. 2 av 5 hadde krysset av for *annet*, og kommentert at nettverksmøtene hadde liten eller ingen betydning for de som fagpersoner.

Hvor fornøyd er du med at de opprinnelige nettverkene ble slått sammen til ett?

Svarene på dette spørsmålet viser at 1 av 5 var misfornøyd med sammenslåing, 2 av 5 var nøytrale, mens 2 av 5 syntes sammenslåingen var positivt.

Hva tenker du om nettverk som arbeidsform?

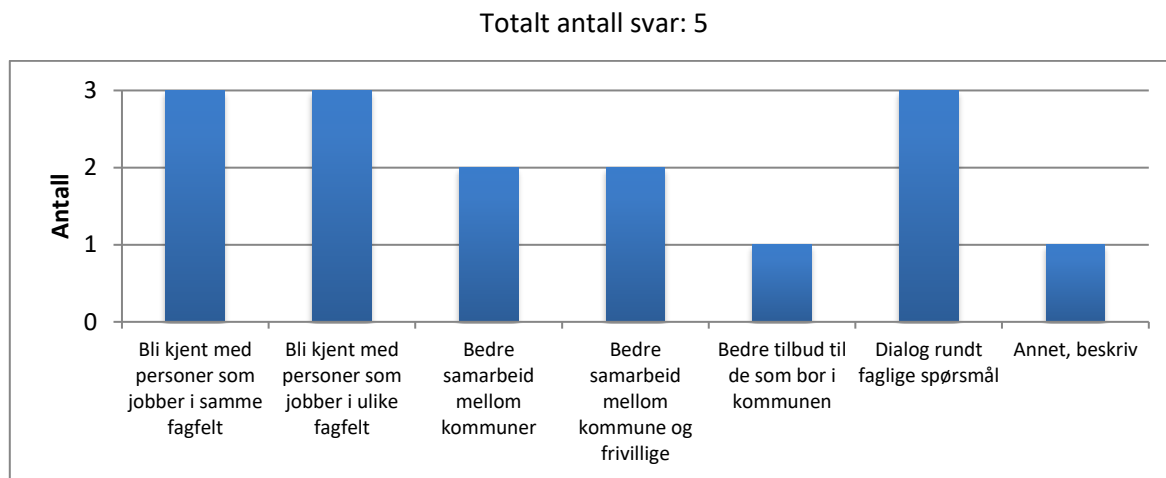

Figur 12

Figur 12 viser at 2 av 5 opplever nettverk som arbeidsform som betydningsfullt, mens 3 av 5 har krysset av for annet. En har beskrevet at det er betydningsfullt dersom man er flere fra samme kommune som deltar, gjerne både fra det offentlig og frivilligheten. En annen beskriver «lite utbytte» med nettverk som arbeidsform.

Hva tenker du er den største fordelene ved å delta i nettverk?

(Det var mulig å velge flere svaralternativer)

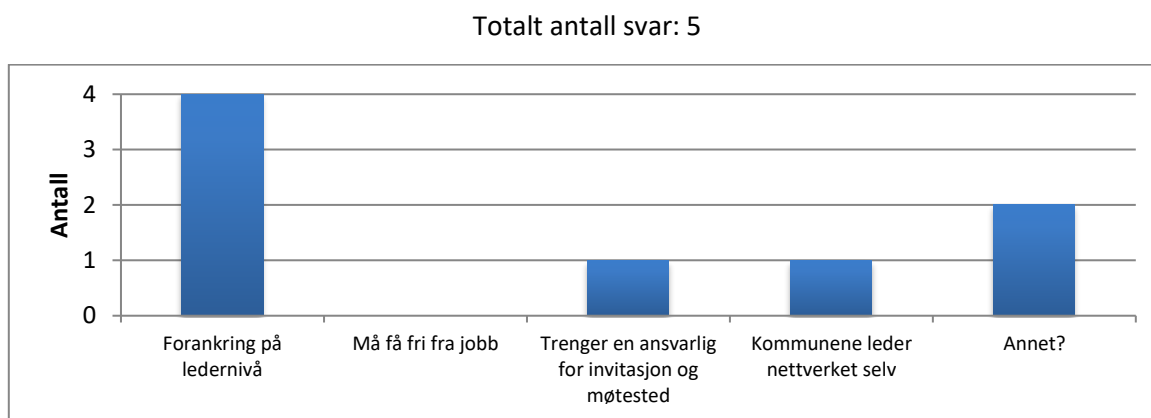
Figur 13

Av de fem som svarte ser vi av figur 13 at flest har krysset av på *Bli kjent med personer som jobber i samme fagfelt* (3 av 5), *Bli kjent med personer som jobber i ulike fagfelt* (3 av 5) og *Dialog rundt faglige spørsmål* (3 av 5).

2 av 5 har krysset av *Bedre samarbeid mellom kommune og frivillige*, og 2 av 5 har krysset av for *bedre samarbeid mellom kommuner* på spørsmålet om hva som er den største fordelene ved å delta i nettverk.

Hva tenker du skal til for at dette nettverket skal fortsette?

(Det var mulig å velge flere svaralternativer)

Figur 14

Av figur 14 ser vi at 4 av 5 mener *Forankring på ledernivå* er viktig for at dette nettverket skal fortsette. 2 av 5 har krysset av på *Annet?*, og kommentert at en må se nytten av nettverket, og at det ikke bare blir å "møtes for å møtes" med lite innhold.

Drøfting og erfaringer

De regionvise nettverkene skulle opprinnelig samles høsten 2019 etter at siste studie var avsluttet våren 2019. Endringer ved NKBUF medførte at en ny person skulle inn i rollen med å følge opp nettverk som innovasjon. Det medførte en utsettelse på et halvt år. Samtidig var det en omorganisering ved NFK slik at det ble ny kontaktperson også der. For flyt og framdrift var ikke dette det mest gunstige.

En fordel med at det har gått såpass lenge som 3 år fra studiene ble gjennomført til spørreundersøkelsen ble sendt ut er at endringer på feltet kultur, fritid og aktiv omsorg i en kommune kan ha begynt å vise seg.

Covid-19 pandemien kom på det minst gunstige tidspunkt i forhold til planlagte nettverksmøter. Første runde med nettverksmøter var planlagt gjennomført siste halvdel av mars, og 12. mars 2020 er en dato som vi vil huske som den dagen Norge stengte ned. Dette påvirket oss alle, og prioriteringer av nettverksmøter var kanskje ikke det som var fokuset til noen i tiden som fulgte. 12. februar 2022, nøyaktig 23 måneder etter nedstengingen ble restriksjonene fjernet.

Utvalg og svarprosent

38 respondenter er i utgangspunktet et lite utvalg for å bruke spørreskjema med lukkede spørsmål med svaralternativer selv om mange av spørsmålene hadde et alternativ hvor det var mulig å presisere med egne ord (*Annet*). Når 11 respondenter svarer blir materialet enda mer begrensende i forhold til analyser.

Nytte av kunnskapen

For de 11 studentene som svarte på undersøkelsen svarte 10 at de har hatt nytte av kunnskapen de fikk under utdannelsen *i jobben*, én har krysset av for å ha hatt nytte av kunnskapen *på fritiden* og to har markert det samme i forhold til *frivillig arbeid*.

At de fleste oppgir nytteverdi i forhold til jobben sin, er et godt skussmål for innholdet i utdannelsen. Hva denne nytten består vet vi ikke, det vil nok variere ut fra hvilken rolle den enkelte har i kommunen og hvordan kultur, fritid og aktiv omsorg er prioritert og forankret i den enkelte kommune.

Effektivisering og videreutvikling av kommunenes tjenester

Av de som har svart *ja* på spørsmålet om kommunens tjenester er effektivisert og videreutviklet i etterkant av studiet, er det noen som kommenterer at de har fått kunnskap gjennom studiet til å endre egen praksis. Det har også direkte relevans til innholdet i studiet.

Endring i måten offentlig og privat sektor i din kommune samarbeider

Av svarene på spørsmålet om *du opplever at det har vært endring i måten offentlig og privat sektor i din kommune samarbeider i etterkant av at du gjennomførte studiet* (figur 2) har 4 av 11 oppgitt at det har vært en endring. Om dette skyldes endringer som følge av kunnskap gjennom studiet kan vi ikke slå fast, men det er interessant at flere respondenter opplever endringer.

Flertallet, 7 av 11, opplever ikke at det har skjedd en endring. Kanskje er det behov for tettere samhandling og samskaping i enkeltkommunen? Samhandling beskrives som helse- og

omsorgstjenestenes uttrykk for evne til oppgavefordeling seg imellom for å nå et felles, omforent mål, samt evnen til å gjennomføre oppgavene på en koordinert måte (HOD 2008-2009).

Samskaping forstås her som en strategi hvor man søker å mobilisere medarbeidernes, innbyggernes, lokale virksomheters og foreningers kompetanse, ideer, engasjement og virkelyst i løsningen av felles oppgaver, problemer og utfordringer. Kjernen i samskaping er å få offentlige og private aktører til å arbeide sammen for å skape mer kvalitet uten at det koster mer. Samskaping er en praksis som kan skape «sammenhengskraft» i samfunnet (Torfing i Fogsgaard og De Jongh 2018). Med private aktører tenker vi her på frivillig sektor.

Hvordan status er når det gjelder samhandling og samskaping i de enkelte kommuner var ikke en del av dette oppdraget. Det vi vet er at mange kommuner i landet bruker «samskaping» som begrep i planverk uten å definere begrepet i samme planverket (Kobro 2020).

For at aktører i frivillig sektor skal føle seg likeverdige aktører i offentlig sektor, kreves at det settes av tid i den enkelte kommune til å bygge denne plattformen sammen.

Regionvise utdanningssteder

Ideen med at utdanningen ble gjennomført i hver region var god. Da når man potensielt flere i den enkelte kommune som har et kompetansebehov, og korter ned reiseavstand til deltakerne.

For å sikre at det skjer endringer i kommunene hvor studentene kommer fra, slik en av hovedmålsettingene er formulert, må dette ha en tydelig lokal forankring, og flere i den enkelte kommune må jobbe i prosess mot samme mål.

Mange av de som tok utdannelsen er fra forholdsvis små kommuner. Prosesser som omhandler endringer, må likevel forankres i hver enkelt kommune.

Nettverk

Forankring på ledernivå i kommunene er pekt på som en forutsetning for at nettverket skal fortsette. Om, og på hvilken måte, dette er gjort i den enkelte kommune har vi ikke spurt om.

Dersom et nettverk skal fungere bør det først å fremst være så mange deltakere i nettverket at det også fungerer dersom noen melder forfall til et møte. Med det begrensede antall personer som deltok i nettverksmøtene ble det *for* sårbart, og bare et fåtall deltakere kom i posisjon til å bidra aktivt og naturlig i nettverket.

Små kommuner i antall innbyggere og faglige ressurser, er i seg selv fakta som gjør at nettverk blir sårbart. Nettverk opplevdes som nyttig når deltakerne følte de kunne ha dialog rundt faglige spørsmål, bli kjent med personer som jobber i samme fagfelt, eller i ulike fagfelt (se figur 13).

Deltakerne i nettverket ble oppfordret til å invitere med seg noen «betydningsfulle andre» som kunne være en viktig ressurs i det videre arbeidet i den enkelte kommune. Det var en åpen invitasjon hvor det var opp til deltakerne å definere hvem den betydningsfulle andre kunne være. Kanskje burde koblingen til folkehelserådgivere/-nettverk vært styrt i sterkere grad fra starten?

Den lokale forankringen kom til uttrykk gjennom at den enkeltes leder var orientert om deltakelse på studiet. Ut over det lå det ingen forpliktelser rundt prosesser i kommunen/organisasjonen.

Av de som ikke deltok på noen nettverksmøter, men hadde det som ambisjon, mener ingen at pandemien var årsak til at de ikke kunne delta. Av de som deltok vet vi for eksempel at tre av de som meldte forfall til andre nettverksmøte hadde direkte årsak i følger av pandemien.

Nettverk som innovasjon

Nettverk som *innovasjon* slik det ble beskrevet i alle hovedmålene i dette prosjektet, kan neppe sies å være nådd med den utviklingen nettverkene hadde i løpet av perioden. Skal det skje endringer internt i en kommune kreves en helt annen forankring og prosess internt.

Oppsummering

Som prosjektansvarlig fra NKBUF var oppdraget å følge opp *nettverk som innovasjon*. Rapporten er derfor ikke utfyllende når en ser på målsettingene slik de er skissert i innledningen.

Resultatene må anvendes med varsomhet på grunn av lav svarprosent.

De som har svart på spørreundersøkelsen opplever at de har hatt nytte av kunnskapen i jobben.

Et av delmålene var å bygge på eller utvikle regionale nettverk (fylkeskommunale nettverk – bruke nettverkene i folkehelsearbeidet)

Fokuset fra starten var å utvikle regionale nettverk. Etter hvert ble deltakerne fra dette nettverket forsøkt koblet på det allerede eksisterende folkehelsenettverket gjennom invitasjon til en felles konferanse. Konferansen ble gjennomført digitalt.

Deltakerne i det regionale nettverket ble oppfordret til å invitere med seg noen «betydningsfulle andre» fra egen kommune med var en åpen invitasjon hvor det var opp til deltakerne å definere hvem dette kunne være. Kanskje burde koblingen til folkehelserådgivere/-nettverk vært styrt i sterkere grad fra starten?

Å koble frivillighet og folkehelse er kanskje den smarteste veien å gå i et videre arbeid med nettverk. Folkehelsekoordinatorer i Nordland er allerede i et eksisterende nettverk i regi av NFK.

Et annet delmål som er relevant for «nettverk som innovasjon» er Veiledning og oppfølging av deltakerne i kommuner og frivillige organisasjoner. Dette ble ikke fulgt opp spesielt.

Studentene fra kommuner og frivillige organisasjoner fikk tilbud om deltakelse i nettverk i etterkant av studiet. Vi lykkes ikke å mobilisere tilstrekkelig mange til at det ble et dynamisk og levedyktig nettverk. Forankring på ledernivå i kommunene er pekt på som en forutsetning for at nettverket kan fortsette.

Covid-19 pandemien påvirket mulighetene til fysiske møter, men gjorde etter hvert at digitale møter ble en mer naturlig måte å møtes på. Under pandemien har arbeid med tilrettelegging av fritid, samhandling mellom sektorer, som det var et mål om å styrke i prosjektet, vært utfordrende å jobbe med i praksis under store deler av tidsperioden hvor innovasjonen ble gjennomført. Studentene lærte for eksempel om metoden Fritid med Bistand. Dette er eksempel på en metode som det har vært utfordrende å bruke når fritidsaktiviteter i store deler av perioden har vært stengt eller blitt gjennomført med begrensninger.